

HE 47/2026

Asiantuntijalausunto ympäristövaliokuntaan

28.4.2026

An aerial photograph of a vast forest landscape. A misty or foggy layer hangs over a clearing in the middle ground, where a few trees stand isolated. The surrounding forest is dense and green, with sunlight filtering through the canopy, creating a dappled light effect. The overall atmosphere is serene and natural.

Nykytila

Suomessa on noin **1200 pk-yritystä**, jotka käyttävät vakiintuneita ympäristöjärjestelmiä (Ekokompassi, Green Key, RALA, Green Office)

Pk-yrityksille suunnatut ympäristöjärjestelmät mahdollistavat niiden osallistumisen moneen julkiseen kilpailutukseen, vaikka niillä ei olekaan mahdollisuutta hankkia kallista, kansainvälistä järjestelmää

Vaihtoehdot (EMAS ja ISO 14001) sopivat suuryrityksille, mutta ovat pk-yrityksille liian raskaita, kalliita ja hallinnollisesti vaativia

Lähtötilanne

- Hallituksen esitys vaatii, että sertifiointi perustuu kansallisiin, kansainvälisiin tai EU:n standardeihin tai menettelyihin. Suomesta puuttuu mekanismi kansallisten järjestelmien (kuten Ekokompassi) hyväksymiseksi.
- Tämä pakottaa Ekokompassin ja muut kansalliset järjestelmät valitsemaan kahden pk-yrityksille mahdottoman polun välillä

Vaihtoehto 1: Raskas akkreditointi

- Järjestelmien tarjoajat (kuten Ekokompassi) eivät saisi enää tukea ja neuvoa asiakkaitaan
- Pk-yrityksillä ei ole resursseja rakentaa ja ylläpitää järjestelmiä täysin itsenäisesti
- Akkreditointi nostaa sertifiointin hinnan pk-yritysten saavuttamattomiin

Vaihtoehto 2: Sertifioinnista luopuminen

- Ympäristötyötä ei voi enää todentaa ja siitä viestiminen on vaikeaa
- Yritykset putoavat julkisista kilpailutuksista
- Motivaatio panostaa vihreään siirtymään katoaa

Lopputulos molemmissa vaihtoehtoissa: Pk-yritysten ympäristötyö heikkenee. Joko siksi, että se on liian vaikeaa ja kallista (V1), tai siksi, että siitä ei saa enää markkinahyötyä (V2).

Seuraukset ympäristönsuojelun tasoon ja talouteen

- **Asiantuntijatuki on edellytys, ei lisäpalvelu:** Kotimaiset ympäristöjärjestelmät on rakennettu huomioimaan pienten toimijoiden erityispiirteet
- **Ympäristötyön vaikeutuminen:** Ympäristöjärjestelmien hinnat nousevat saavuttamattomiin raskaan akkreditoinnin vuoksi jolloin pk-yritysten ympäristönsuojelullinen taso heikkenee ja Suomen vihreän siirtymän tavoitteet karkaavat
- **Pitkäjänteisyyden katoaminen:** Palveluiden keskittyessä jatkossa pelkkään konsulttimarkkinaan ilman auditointiprosessia, ympäristötyöstä tulee pistemäistä. Pitkäjänteinen ja tavoitteellinen ympäristötyön kehittäminen loppuu.
- **Pääsy julkisiin hankintoihin vaarantuu:** Sertifikaatin menettäminen sulkee satoja pk-yrityksiä näiden markkinoiden ulkopuolelle
- **Epäterve kilpailuasetelma:** Kilpailu vähenee ja julkisten hankintojen hinnat nousevat, kun markkinat keskittyvät suuryrityksille.
- **Vientimahdollisuuksien heikkeneminen:** Kansainvälisillä markkinoilla ympäristövastuun todentaminen on nykyisin elinehto. Jos Suomi ei tue pk-yritystensä mahdollisuutta todentaa kestävyytään kustannustehokkaasti, menetämme merkittävän osan vientipotentiaalistamme.

Turvataan vakiintuneiden ja luotettavien kotimaisten järjestelmien jatkuvuus direktiivin puitteissa

Kriittinen reunaehto pk-yritysten kannalta:

- Kansallisessa soveltamisessa on sallittava neuvonnan ja auditoinnin rinnakkaiselo samassa organisaatiossa
- Johtopäätös: Ilman asiantuntijatukea pk-yritysten kynnys ympäristötyöhön nousee liian korkeaksi

Kaksi mahdollista polkua:

A) Ensisijaisesti suora tunnustaminen: Tulkitaan Ekokompassin kaltaiset vakiintuneet järjestelmät suoraan lainsäädännön tarkoittamiksi kansallisesti hyväksytyiksi sertifiointijärjestelmiksi

B) Toissijaisesti kansallinen hyväksyntämenettely: Luodaan Suomeen viipymättä kevyt mutta uskottava menettely kansallisten järjestelmien varmentamiseksi

Kiitos!

Yhteystiedot:

satu.ahlstrom@ekokompassi.fi, 0503659428

heidi.salonen@ekokompassi.fi, 0445512106

EKOKOMPASSI.FI

Suomen luonnonsuojeluliitto